Rok I. Warszawa, dnia 17 (5 grudnia) 1898 r. Nr. 12.

TYGODNIK SZACHOWY

OD REDAKCJI: **Tygodnik Szachowy** w przyszłem półroczu wychodzić będzie na tych samych jak dotąd warunkach. Osoby, odbierające **Tygodnik Szachowy** za pośrednictwem poczty, prosimy o wczesne nadsyłanie prenumeraty dla uniknięcia przerwy w odbiorze i **wprost** do Redakcji, ulica **Nowy-Swiat 26**; wszelkie bowiem pośrednictwa narażają na opóźnienie i pomyłki w przesyłce Pisma.

W ŻYRARDOWIE.

Skutkiem uprzejmego zaproszenia kółka amatorów gry szachowej w Żyrardowie, udaliśmy się tam, aby sprawdzić naocznie miejscowe stosunki towarzyskie, oraz rozwój życia szachowego tamtejszego

Każdy przejaw tego życia, choćby najdrobniejszy nawet, witamy radośnie, albowiem pole to, zaniedbywane u nas dotychczas, a jednakże tak dodatnio wpływające na ogólny rozwój władz umysłowych, ma wszędzie swą rację bytu. Amerykanie oddawna zrozumieli pożyteczność tej umiejętności i zastosowali naukę gry szachowej do wychowania swej młodzieży.

Gra ta, właściwie nie gra, lecz umiejętność, odciąga od gier innych, hazardownych, przy których traci się nie tylko majątek, lecz dobrą sławę i życie nawet. Kto się grze szachowej odda, tego gra inna już nie pociągnie; na karty, szachista patrzeć nawet nie może, litując się nad tymi, którzy czas swój im poświęcają. Właściwa albowiem gra szachowa nie zasadza się, jak to widzimy w cukierniach warszawskich, na bezmyślnem prawie posuwaniu figur po szachownicy, na płytkości rozumowań i kombinacji, na przegraniu lub wygraniu małej lub większej stawki — zasada gry nierównie jest poważniejszą: z partji zapisanej, można odrazu prawie poznać siły umysłowe danego osobnika; z zadania ułożonego, widać jak na dłoni całkowity indywidualizm autora. To też nic dziwnego, że są ludzie, którzy grze szachowej oddają się z całą namiętnością, gdyż przedstawia ona dla nich pole badań psychologicznych, pole, którego żadne inne pod tym względem zastąpić nie jest w stanie.

Przy szachach znikają wszelkie niesnaski wzajemne, różnice kastowe i towarzyskie, znikają nawet stosunki narodowościowe: polak z przyjemnością gra z niemcem, a niemiec z francuzem i odwrotnie.

Nie potrzebujemy tu powtarzać, jakiem jest życie towarzyskie na prowincji, zwłaszcza w środowiskach fabrycznych, gdzie po za godzinami obowiązkowych zajęć, panuje nuda, a stosunki towarzyskie objawiają się jedynie grą w karty i.... plotkarstwem.

Żyrardowa zło to również nie ominęło, co widząc, obecny zarząd resursy

miejscowej, oraz prezes kółka szachistów Dr. Tokarski i gospodarz p. Procner, chcąc zapobiedz i wykorzenić wkradający się coraz bardziej nałóg karciarstwa, wprowadzili jako nowość, nie szczędząc pracy i zachęty: Halmę Warcaby i Szachy.

Kółko, gry te uprawiające, składało sie przed niespełna dwoma laty z kilku zaledwie uczestników; po upływie roku cyfra ta powiększyła się do kilkunastu, dziś zaś, liczy już poważną, jak na miejscowe stosunki ilość 40 blisko członków.

Co może zdziałać dobra wola jednostek i zrozumienie ogólnych potrzeb, dowiodła nam tego najdowodniej działalność dr. Tokarskiego i p. Procnera.

Życie szachowe w Żyrardowie rozwija się coraz bardziej i słyszeliśmy na własne uszy, że i damy miejscowe pragnęłyby przyjąć w niem udział. Brawo, niemiasty nasze! płytkość dotychczasowych stosunków towarzyskich pragniecie panie zastąpić rozrywką umysłową i wciągnąć do niej mężów i rodziny. Skutki ukażą się niedługo: gra w karty straci na uroku, ustępując natomiast miejsca dla gry nierównie szlachetniejszej, więcej towarzyskiej i bardziej umysł rozwijającej.

Resursa fabryczna w Żyrardowie, jest to gmach dwupiętrowy, w którym znajdują się: duża sala przeznaczona na zebrania, bale, przedstawienia amatorskie. próby śpiewów kościelnych: w drugiej, mniejszej, zbierają się kółka ściślejsze; dwa pokoje bilardowe, bufet, sala jadalna oraz dwa oddzielne pokoje przeznaczone na czytelnie: polską i niemiecką, dopełniają ogólnego składu apartamentu resursy.

Zebrania szachowe odbywają się dwa razy na tydzień. Kółko szachowe posiada 12 kompletów szachów, dwa warcabów, dwie Halmy oraz jeden młynek, kilka podręczników i pism specjalnych w języku polskim i niemieckim, dla ogólnego użytku.

W ubiegłym roku szachiści w Żyrardowie rozegrali konkurs, w którym uczestniczyło 10 amatorów. Z pomiędzy 9 rozegranych między sobą partji, p. St. Czyżewski wygrał $7\frac{1}{2}$ i otrzymał pierwszą nagrodę: żeton srebrny emaljowany z napisem po. . . niemiecku. Druga i trzecia nagroda, przy $6\frac{1}{2}$ wygranych partjach, przypadły w udziale pp. Dr. Tokarskiemu i I. Kurmacherowi.

W roku bieżącym również rozpoczęto turniej szachowy ze zmienionym programem, bo zamiast jednej, każdy z graczy grać będzie po dwie partje. Zwycięzca, prócz nagrody, otrzyma jeszcze w dodatku tytuł mistrza „Szachistów żyrardowskich“ za rok bieżący.

Prócz wymienionych, odznaczają się jeszcze w tem kółeczku, jako szachiści, pp. E. Noetzel, O. Kassner, Solarski, Krzemiński i inni.

Nadmienić należy, że zarząd fabryczny z całą usilnością popiera zebrania towarzyskie w miejscowej resursie i nieszczędzi nakładów, aby zebrania te rozporządzały wszelkiemi wygodami.

Angielska

partja skoczkowa

(ciąg dalszy).

Obrona czwarta.

Aż do matchowej partji Showalter-Judd z roku 1891 obrona

3) . . . . . Sg8—f6

uchodziła za najlepszą. Wspomniana partja zachwiała ufność w dobroć jej nawet u takich powag jak Tarrasch. Uprzedzenie to przeciw niej trwało jednak krótko. Wzorowo przez czarne prowadzona partja Judd-Marco z turnieju w Wie-

dniu 1895, przywróciła tę obronę do dawnego znaczenia.

Na 4) d2—d4

Czarne odpowiedzieć mogą A) d7—d5, B) e5×d4, C) Sf6×e4.

A.

4)	.....	d7—d5
5)	Lf1—b5	Lc8—d7
6)	Sf3×e5	Sf6×e4
7)	Dd1—b3	Sc6×e5!

7) ..... Sc4—d6? prowadzi wprost do przegranej; 8) Db3×d5! zyskuje bowiem piona. Podany w Bilguerze warjant 8) Db3×d5, Sd6×b5; 9) Se5×d7, Sb5×d4; 10) c3×d4, Dd8—d7 jest zupełnie fałszywy, białe bowiem zamiast Se5×d7 grają po prostu Dd5×f7 szach i *mat*!

8)	Db3×b5	Dd8—e7
9)	Dd5×e4	Ld7×b5
10)	De4×e5	De7×e5
11)	d4×e5	0—0—0
12)	Lc1—e3	Wd8—e8
13)	Sb1—d2	We8×e5
14)	0—0—0	z równą grą.

B.

4)	.....	e5×d4
5)	e4—e5	Sf6—d5

Lub 5) ..... Sf6—e4; 6) Dd1—e2! Se4—c5; 7) c3×d4, Sc5—e6; 8) d4—d5, Se6—d4; 9) Sf3×d4, Sc6×d4; 10) De2—e4, c7—c5! Białe stoją znacznie lepiej.

6)	Lf1—b5	Lf8—e7
7)	0—0	0—0 i białe

mają lepszą grę.

(d. c. n.)

Ignacy Popiel (*Lwów*).

PARTJE.

26. Partja francuzka.

Grana w Kronsztadzie w październiku 1898 r.

	N. N.	**W. E. Karpow.**
	Białe	Czarne
1)	**e2—e4**	**e7—e6**
2)	d2—d4	d7—d5
3)	e4×d5	e6×d5
4)	Lf1—d3	Sg8—f6
5)	Sg1—f3	Lf8—d6
6)	0—0	0—0
7)	c2—c4	d5×c4
8)	Ld3×c4	Lc8—g4
9)	Lc1—e3	c7—c6
10)	Sb1—d2	Dd8—c7
11)	Dd1—b3	Sb8—d7
12)	h2—h3	Lg4—f5
13)	Sf3—g5	Lf5—g6
14)	d4—d5?	c6×d5
15)	Lc4×d5	Sf6×d5
16)	Db3×d5	Sd7—f6
17)	Dd5—b3	h7—h6
18)	Sg5—f3	b7—b6
19)	Sd2—c4	Ld6—e7

widocznie czarne pragnęły zachować sobie obydwa Laufry.

20)	Wa1—c1	Dc7—b7
21)	Sc4—e5	Lg6—e4
22)	Db3—c4	Le4—d5
23)	Dc4—a4	Le7—d6
24)	Se5—c6?	b6—b5!
25)	Da4—c2	Ld5—e4
26)	Dc2—c3	b5—b4
27)	Dc3—c4	Le4—d5
28)	Dc4—c2	Wf8—c8
29)	Sf3—d4	a7—a5
30)	Dc2—a4	Db7—a6

Stracone posunięcie, czarne mogą niedozwolić zdublowania wież białych.

31)	Wc1—c2?	Ld5—e4
32)	Wc2—c1	Sf6—d7
33)	f2—f3	Sd7—b6

Należało bić piona a5 i dążyć do wymiany Dam.

34)	Da4—d1	Le4—d3
35)	Wf1—e1	Sb6—d5
36)	Dd1—d2	Wc8—e8
37)	Le3×h6?	g7×h6
38)	Dd2—f2?	Ld6—f4
39)	Wc1—c5	We8×e1†
40)	Df2×e1	Lf4—e3†
41)	Kg1—h1	Le3×d4

Białe się poddały.

27. Nieprzyjęty Gambit Damy.

Pierwsza partja wszechświatowego turnieju, grana w *Manhattan Chess Club* w New-Yorku, w d. 18 listopada r. b.

J. W. Showalter	**D. Janowski**
Białe	Czarne
1) **d2—d4**	**d7—d5**
2) **c2—c4**	**e7—e6**
3) Sb1—c3	Sg8—f6
4) Sg1—f3	Lf8—e7
5) Lc1—f4	0—0
6) e2-e3	c7—c5
7) d4×c5	

Ten sposób zaczęcia nie jest korzystny dla rozpoczynającego; ułatwia tylko przeciwnikowi otwarcie gry przez bicie pieszka **e**. Teorja „zyskania tempa", której wyraźnie hołduje Showalter bijąc c5 z jednej strony, z drugiej zaś ociągając się z pójściem Laufra królewskiego, doznaje zazwyczaj porażki przez zamknięcie gry.

7)	Le7×c5
8) Dd1—c2	Sb8—c6
9) a2—a3	Wf8—e8
10) Lf4—g5	

Aby módz bić piona d5 Skoczkiem, gdyby czarne zechciały pójść e6—e5.

10)	d5—d4

Na Lc5—e7 korzystną jest dla białych długa roszada.

11 0—0—0

Nadzwyczaj ponętne! Lepiej jednak 11) e3×d4, Sc6×d4; 12) Sf3×d4, Dd8×d4; 13) Lg5×f6; [13) Le3, Dc5] g7×f6; 14) Sc3—e4.

11)	e6—e5
12) Sc3—d5	Lc8—e6
13) e3—e4	Wa8—c8
14) Kc1—b1	Lc5—e7
15) Sd5×e7	Dd8×e7
16) Dc2—a4	

Białe lepiej stoją z powodu dalszej groźby Sc6—a5 przy b7—b5.

16)	h7—h6
17) Lg5×f6	De7×f6
18) h2—h3	a7—a6
19) Lf1—d3	Sc6—b8
20) Wd1—c1	Sb8—d7
21) Da4—d1	Sd7—c5
22) b2 b4?	

Położenie rozpaczliwe; białe nie mają prawie korzystnych posunięć.

22)	Sc5—d7
23) g2—g4	

Zważać należy na Wh1—e1. W tem położeniu gra zaczepna nie ma sensu.

23)	a6—a5
24) b4—b5?	

Białe nie powinny otwierać pola c5 Skoczkowi nieprzyjacielskiemu. Jeden pieszek w każdym razie musi być stracony.

24)	Sd7—c5
25) Wh1—g1	Sc5×d3
26) Dd1×d3	Le6×c4
27) Wc1×c4	Wc8×c4
28) Dd3×c4	Df6×f3
29) Dc4-d5	Df3—d3†
30) Kb1—a2	We8—c8
31) Wg1—b1	a5—a4
32) h3—h4	Wc8—c3

Białe partję przegrały. Showalter słabo niemi kierował.

„Deutsch. Wochenschach".

Skrzynka do listów.

Wyzwanie.

Szanowny Redaktorze!

Odwołuję się do Pisma Pańskiego z prośbą o wyzwanie jakiego silnego gracza, aby módz rozpocząć z nim jedną lub dwie jednocześnie partje korespondencyjne.

Stawki żadnej niewymagam, jedynie pragnąłbym się zbliżyć do Was. Łączę wyrazy szacunku i poważania.

Josef Sika.

Praga c 1075\II. Poric.

P. R. Pragnąc z całej duszy nawiązać stosunki z naszymi pobratymcami czechami, list ten ogłaszamy, niewątpiąc iż znajdzie się u nas amator, któryby chciał się zmierzyć z p. J. Siką. Pośrednictwa chętnie się podejmujemy.

WIADOMOŚCI SZACHOWE.

Kowno. *(Kor wł.)* Życie szachowe w Kownie rozwinięte słabo. Do silniejszych graczy należą pp. Utkin, Szypilin, Jappu, Kachan, Maliński, Zaks i Rudziewicz, inni bardzo słabi, ci ostatni grywają w cukierni „Renaissance" p. Kaszewskiego. W ogóle z powodu różnoplemienności mieszkańców Kowna, niema i w dziedzinie szachów łączności; z tego więc powodu partję korespondencyjną z drugim miastem, Kowno prowadzićby nie mogło.

Moskwa. Lasker, na zaproszenie szachistów w Moskwie, przyjedzie tam w styczniu r. p.

Manchester. Zawiązał się tu nowy damski klub szachowy. W Londynie egzystują dwa takie kluby.

*** *Das neue Illustrirte Blatt* wychodząca w Brnie (Brünn) ogłasza konkurs na rozwiązanie, powtórzonych przez nas zadań, na cześć 50-lecia panowania Franciszka Józefa, ułożonych przez K. Erlina z Wiednia. Nagrodę w kwocie 100 koron (50 guldenów) otrzyma ten, kto przyśle do dnia 17 stycznia r. p. do redakcji rzeczonej gazety, najlepsze i najściślejsze rozwiązania tych zadań. Rozsądzenie konkursu odbędzie się w końcu stycznia. Gdyby znalazło się kilka dobrych rozwiązań, nagroda przyznaną będzie drogą losowania.

L'Eco degli Scacchi dwutygodnik szachowy wychodzący w Palermo (adres: M. Angelo Mangiaracina, Palermo we Włoszech, Arco Cartai № 12) zawiadamia, że w najbliższym numerze (z d. 1 stycznia 1899) zacznie ogłaszać wszystkie zadania nadesłane na konkurs kółka szachowego w Palermo.

Ponieważ konkurs rzeczony dał wyniki poważne, zatem wyznaczono nagrodę szczególną w kwocie 20 fr. dla prenumeratora rozwiązującego, który będzie najlepiej zaklasyfikowany, a pięć nagród innych oznaczy los do wydania rozwiązującym wszystkie zagadnienia pomieszczone w czasopiśmie rzeczonem.

Rozwiązującym liczyć się będzie jeden punkt za rozwiązanie dokładne i zupełne, wskazane przez autora; jeden punkt za wszystkie podwójne dalsze posunięcia; jeden punkt za każde odmienne rozwiązanie zadania; dwa punkty za wskazanie plagiatów i podobieństw.

Zadań ogółem nadesłano 66. Szczegółowy wykaz godeł jest do przejrzenia w naszej redakcji.

Odpowiedzi Redakcji.

× *P. Banach.* Serdecznie dziękujemy za nadesłany nam adres lekarza w Heidelbergu. Nadesłana partja bardzo słabo grana przez obu przeciwników, bez znajomości pierwotnych zasad zaczęć.

× *P. Edw. Kur.* Za przysłane zadania serdecznie dziękujemy; wolelibyśmy oryginalne t. j. nigdzie dotąd niedrukowane. *Nadesłanemi* zadaniami zowiemy takie, które były już gdzieśkolwiek drukowane, mogły mieć wtedy omyłkę, następnie zostały poprawione i przez *autorów nadesłane.* Również do rzędu nadesłanych zaliczamy takie, które drukowane były pod godłami, obecnie zaś autor wyjawia swe nazwisko.

× *P. G. Pasz.* w Rydze. Pismo nasze, jako czytane przez ogół (mamy bowiem prenumeratorów w każdej prawie nacji), i dotychczas nie nazbyt jeszcze zamożne, stosować się do żądań ogólnych musi i musi być, szczególniej w partjach i zadaniach, przez wszystkich zrozumiałem. Proponowane przez Sz. Pana nazwy, nie są staropolskie, lecz wytworzone w bieżącem stuleciu. Zresztą, niechaj polacy poprą nasze usiłowania, a my nader chętnie do żądań ich się zastosujemy.

× *P. J. Zw.* Żądana szachownica składa się z dwóch części nakrywanych na siebie. Obie podzielone są na 64 pól, każda z rodzajem kieszonek, w które wkładają się płaskie figury szachowe z masy celuloidowej. Ogłoszenia o sprzedaży takich kompletów, pomieszcza „American Chess Magazine" 209 East 23 d. Street. New-York. cena dwa dolary komplet.

× *P. Proc. w Żyr.* U nas jest dobrze; Sz. pan się pomylił, albowiem skok z pola 60 na 61 jest u pana nieprawidłowy.

Rozwiązanie i krytyka zadań.

№ 31. *„Ceterum autem censeo"*, **K. Traxler.** 1) **Da2×b2** z groźbą b2—d2; a) .... c3×d3, 2) c2—c4+ prześliczna gra główna; jaka niespodziana przesłona czarnej wieży pionem, bijącym w przelocie, umożliwiająca mat 3) h5×g3!+ mat; b) b6×b2, 2) h7—h6; c) .... c3—c2. 2) d3—e3.

№ 32. **K. Sypniewski.** 1) **Kb5—a6**, przez efektowne to posunięcie białe zyskują tempo: b8—a7, 2) c6—d4+; a) .... b6—b5, 2) c4—c5; b) c4—c3, 2) c6—d4!; na inne obrony czarnych mat zaraz w drugiem posunięciu. (*O. Jarosz*). Dziwi nas to, że tak wytrawny problemista, jakim bezspornie jest p. O. J. dał się wziąść na uboczne rozwiązanie tego zadania, albowiem prawdziwe, autorskie, jest **f4—f5**, f3—f4, 2, f2—f3; .... c4—e3, 2) c6—e5+; .... f3—f2. 2) c4—f1+ i mat.

№ 33. *„Salto mortale"*, **M. Feigl.** 1) **Le8—c6** z groźbą 2) a2—c4+; a) .... b7×c6, 2) a2×a6; b) .... d6×c6, 2) a2×d5; c) .... a1×b3, 2) a2×b3; d) .... a1—c2, 2) a2—b1, „efektowny ten sposób dojścia do mata, w groźbie zawarty należący do rzędu idej kombinacyjnych, był już nieraz opracowanym przez innych autorów w piękniejszem odrobieniu". (*O. Jarosz*).

№ 34. **K. Schlechter.** *Białe cofają swój chód* **Ke1—d1** *i robią zamiast poprzedniego* **Lg6—f7**; teraz następuje mat w dwóch posunięciach: 1) c2—c1+, b1×a2; 2) c1—a1+ mat. Dobrego rozwiązania nikt nie nadesłał.

№ 35. **A. F. Mackenzie.** 1) **Lb7—c8** „pomimo 11 warjantów, pierwsze posunięcie łatwe, gdyż tempo zbyt jest widoczne" (*O. Jarosz*); za to zasługuje na uwagę umieszczenie Skoczka czarnego na g3; za każdym ruchem jego, następuje inny mat! (*Ign. Popiel z Turny*).

№ 36. **G. Chocholous.** 1) **Kc3—d3** „łatwość rozwiązania wynagradzają trzy estetyczne maty". (*O. Jarosz*).

Sprostowanie. Rozwiązanie zadanie № 17, *Salmingera*, pomieszczone zostało błędnie: pierwsze posunięcie powinno być 1) e3—g5, f7—f6; 2) Wa5—a8! f6×g5; 3) Da2—a7! i teraz dopiero wartość zadania staje się zrozumiałą. Dziękujemy serdecznie p. Zwolińskiemu za zwrócenie nam tej uwagi.

OD REDAKCJI

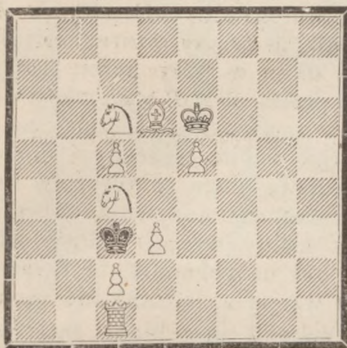
Upraszamy wszystkich naszych czytelników o łaskawe nadsyłanie nam wiadomości, zadań oraz partji szachowych granych tak przez siebie, jakoteż przez swych znajomych.

Dobre rozwiązania nadesłali pp.

	Nazwiska rozwiązujących	№ Zadań						Suma punktów	Poprzednia suma punktów	Razem
		31	32	33	34	35	36			
1	T. Arlitewicz	—	—	—	—	—	—	—	11	11
2	N. Banachiewicz	—	2	—	—	1	1	4	22	26
3	A. Elhkan	—	2	2	2	1	1	8	40½	48½
4	M. Friedman	2	—	2	2	1	1	8	33½	41½
5	O. Jarosz	2	1	2	—	1	1	7	48	55
6	D. Kuratow	—	—	2	—	1	1	4	28	32
7	Z. Mach	—	—	—	—	—	—	—	9	9
8	J. Maychrzycki	—	—	—	—	—	—	—	1	1
9	I. Popiel (z Turny)	2	—	—	2	1	1	6	40½	46½
10	S. Rotenstein	—	—	—	—	—	—	—	10	10
11	M. Seredyński	—	—	—	—	—	—	—	2	2
12	A. Zagrzejewski	—	—	—	—	—	—	—	20	20
13	J. Zwoliński	2	2	2	—	1	1	8	49	57

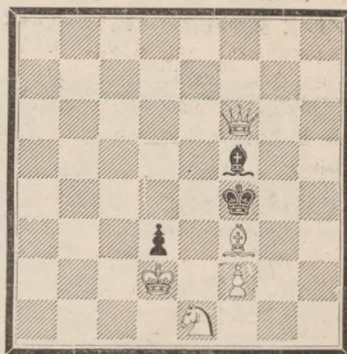
ZADANIA.

61. K. Erlin z Wiednia (Lit. **F**)
D. Neue Illustr. Blatt.
(*** patrz wiad. szachowe).

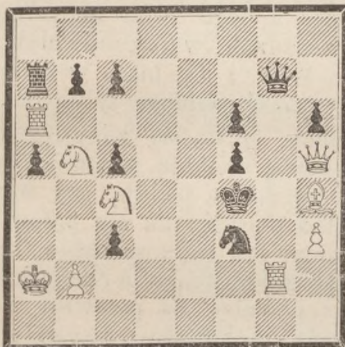
Mat za 3 posunięciem.

62. K. Erlin z Wiednia· (Litera **J**)
D. Neue Illustr. Blatt.
(*** patrz wiad. szachowe).

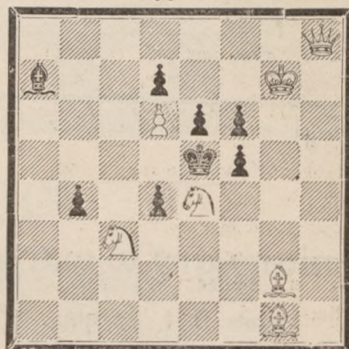
Mat za 3 posunięciem.

63. K. Erlin z Wiednia.(Liczba **50.**)
D. Neue Illustr. Blatt.
(*** patrz wiad. szachowe).

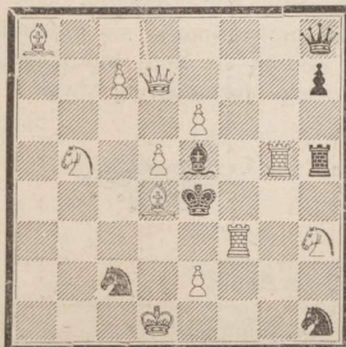
Mat za 3 posunięciem.

64. M. Friedmann z Warszawy
oryginale.

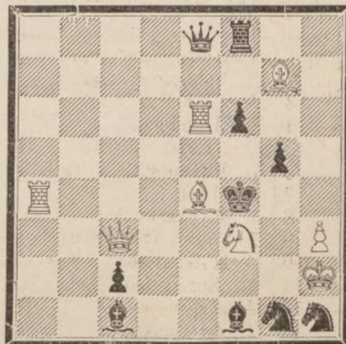
Mat za 3 posunięciem.

65. A .Elhkan z Gatczyny.
oryginalne.

Mat za 2 posunięciem.

66. P. F. Blake, Manchester.
III nagr. tur. „*The Kentish Mercury*".

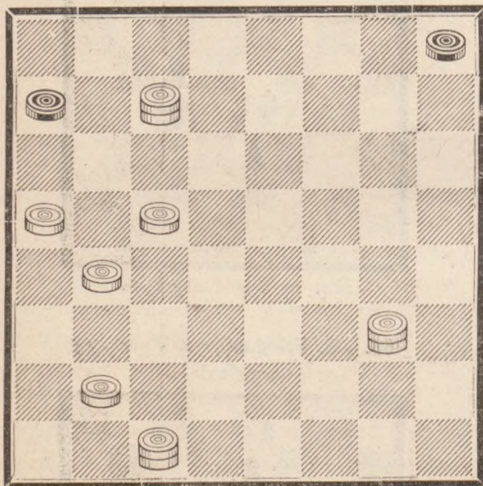
Mat za 2 posunięciem.

WARCABY.

ZADANIE N. 10

przez p. **I. Mirkulewicza** z Komorowa.

oryginalne.

Zamknąć obydwa czarne kamienie.

Odmiany gry w warcaby.

przez **D. I. Sargina**.

(ciąg dalszy).

Do prawideł gry warcabowej amerykańskiej, dodać jeszcze należy, że Dama bije przeciwnego warcaba stając na miejscu jego i tylko wtedy, gdy po za nim znajduje się wolne pole.

Od jednego razu Dama amerykańska może brać nie tylko jednego warcaba, ale i więcej.

Do chwili obecnej zasad gry warcabów amerykańskich w Europie nie znają, opublikowanie ich zaś, może stanowić nowość w tym dziale.

W hiszpańskich, rossyjskich i polskich warcabach, w pozycji: Dama biała a3, warcaby czarne c5, d4, e5, f4. f6, białe w swej kolei brać mogą tylko przez a3×e7×g5×e3, d2 lub c1 t. j. zmuszone są przejść po przez wszystkie zabite warcaby i dopiero po zakończeniu mogą je zdjąć z szachownicy (francuzi nazywają to *coup turc*). Gdyby każdy warcab zabity zdejmowany był natychmiast, to i warcab d4 był by wziętym, lecz tak bić *nie wolno*.

W pozycji np.: białe Dg1; czarne Wc5, c3, e5, g5, g3—Dama bierze g1×d4×f6×h4×f2 lub e1, lecz nie może przy tem brać warcaba b6, albowiem przeszłaby dwukrotnie przez warcaba e3, a tego robić niewolno. Na tych zasadach, w pozycji białe: Dc3; czarne Wb2 i d4, białe w swej kolei mogą wziąść jednego tylko warcaba.

Niemcy, o ile się zdaje, swej gry warcabowej niemają, pisma ich i podręczniki specjalne podają gry warcabowe albo polskie, na stu polowej szachownicy, lub też angielskie, hiszpańskie, to znów wreszcie rossyjskie (t. j. na szachownicy 64 polowej), lub nakoniec na szachownicy rossyjskiej z prawidłami gry polskiej.

Słupki czyli **Wieże**. Warcab bierze, przeskakując przez bitego, jak we wszystkich grach warcabowych, lecz zabity warcab nie zdejmuje się z szachownicy, a stawia się pod biorącego, skutkiem czego formują się *słupki*.

(d. c. n.)

Redaktor i Wydawca **W. Dzierzbicki**

Дозволено Цензурою. Варшава 5 Декабря 1898 г.

Drukarnia **L. Szyller i Syn**, Warszawa, Nowy Świat 16.